

Gids bij de EquAlley cursus

Equ Alley

TACKLING STREET HARASSMENT & GENDER
STEREOTYPES IN YOUNGSTERS

EquAlley - Gids bij de EquAlley cursus - Street harassment in Europe

Published in 2024

Auteurs

Ana Belén Díaz López, Berend Corstens, Caterina Lacerra, Cláudia Viana, Francisca Prazeres, Gabriela Dobińska, Haizea Gonzalez, Jip Mars, Justyna Ratkowska-Pasikowska, Marisol Carmelino, Margherita Gilotti, Shirodj Raghoenath en Wanda Baranowska.

Contactinformatie

EquAlley - www.equalley.aidlearn.eu

AidLearn - www.aidlearn.pt

EURO-NET - www.euro-net.eu

Escuela Profesional Otxarkoaga - www.otxarkoaga.org

Stichting Emancipator - www.emancipator.nl

Uniwersytet Lodzki - www.uni.lodz.pl

Vormgeving

Future Nomads - www.futurenomads.nl

Druk

Burobraak - www.burobraak.nl

Gids bij de EquAlley cursus

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie houdt geen goedkeuring in van de inhoud, die uitsluitend de standpunten van de auteurs weergeeft, en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Inhoudsopgave

1	04
	04
	05
2	06
	06
	07
	08
	09
3	10
4	12
	12
	14
	15

5	18
	19
	19
	19
	20
	20
6	22
	23
	24
	24
	25
7	26
8	26

1

Introductie

1.1 Introductie tot het EquAlley project

In een wereld die streeft naar vooruitgang en inclusiviteit is het EquAlley-project een baken van hoop en transformatie. Dit initiatief is gewijd aan het aanpakken en ontmantelen van de alomtegenwoordige problemen van genderongelijkheid, giftige mannelijkheid en straatintimidatie. In de kern streeft EquAlley naar een samenleving waarin individuen van alle seksen bevrijd zijn van de beperkingen van traditionele rollen en stereotypen, zodat ze kunnen gedijen in een omgeving die vrij is van discriminatie en geweld.

Het EquAlley project werkt op meerdere niveaus, met een dubbele missie die grenzen overschrijdt. Eerst en vooral tracht het te voorkomen dat mannen of jongens daders worden. In plaats daarvan wil dit project hen in staat te stellen om bondgenoten te worden in de strijd tegen seksuele intimidatie en giftige mannelijkheid. Tegelijkertijd is het de bedoeling om het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van niet-mannen¹ te versterken, zodat ze de middelen en veerkracht krijgen die ze nodig hebben om straatintimidatie te bestrijden.

Door dit te doen, richt EquAlley zich niet alleen op deze dringende kwesties, maar verandert het ook de basis van genderrollen en normen voor alle individuen, waarbij de beperkingen van conventionele verwachtingen worden overstegen. Door opnieuw na te denken over gender, streeft EquAlley naar een revolutie in het bewustzijn en de houding van de samenleving ten opzichte van seksuele intimidatie, genderongelijkheid en identiteit. Het streeft naar het cultiveren van hogere niveaus van zelfredzaamheid, gevoeligheid en een niet aflatende toewijding om gewelddadig, discriminerend of stereotiep gedrag af te wijzen en uit te dagen.

Verder legt dit project sterk de nadruk op het betrekken en stimuleren van uitwisseling tussen jonge individuen, omdat het dit erkent als een krachtige strategie om stereotypen en discriminatie bij de wortel aan te pakken. Het EquAlley project streeft er ook naar om opvoeders te empoweren door het voorbereiden en creëren van een inclusieve, blended-learning cursus en de bijbehorende handleiding. Via dit initiatief streeft EquAlley ernaar om opvoeders uit te rusten met de kennis en tools die nodig zijn om effectief les te geven over deze cruciale onderwerpen, om ervoor te zorgen dat de transformerende impact breed en zijd reikt. In essentie is de EquAlley-cursus een uitgebreide bron die is ontworpen om genderongelijkheid en sociale onrechtvaardigheid te verminderen door het herdefiniëren van genderrollen, het ontmantelen van stereotypen en het uitdagen van discriminerend gedrag.

1.2 Introductie van de gids

Het doel van deze gids is om straatintimidatie te verminderen door jongeren te onderwijzen. De volgende thema's staan centraal in deze gids: gendergeweld, genderstereotypen, straatintimidatie, zelfwerkzaamheid en mannelijk bond-genootschap. Daarnaast wil deze gids uitwisselingen tot stand brengen tussen jongeren over hun eigen ervaringen met straatintimidatie.

In deze gids voor opvoeders vind je belangrijke informatie over genderrollen, -normen en -stereotypen en over straatintimidatie als een vorm van gendergeweld. Daarnaast bevat deze gids tips en energizers die handvatten bieden om met jongeren te werken aan onderwerpen die hiermee te maken hebben. De gids is gemaakt voor opvoeders die werken met kinderen in de leeftijd van 12-16 jaar en dient als ondersteuning en hulp bij het geven van de cursus.

¹ Hiermee bedoelen we iedereen behalve cisgender (iemand van wie de genderidentiteit overeenkomt met het geboortegeslacht) mannen.

2 Straat-intimidatie

2.1 Wat is straatintimidatie?

Straatintimidatie verwijst naar een breed scala aan gedragingen die ongewenst, vernederend en ongepast gedrag bevatten dat iemand op straat of op andere openbare plaatsen kan ervaren. Hieronder vallen gebaren, opmerkingen, molestatie, verbaal geweld en andere vormen van intimidatie. Straatintimidatie kan een seksueel karakter hebben, maar dat hoeft niet - het kan elk gedrag omvatten dat de privacy en het comfort schendt van degenen die ermee te maken krijgen. Straatintimidatie is een kwalijke realiteit waar veel mensen, vooral vrouwen, dagelijks mee te maken hebben.

Het is een vorm van geweld dat zich voornamelijk richt op vrouwen en fungeert als een gangbaar middel om intimidatie en controle uit te oefenen in patriarchale samenlevingen. De leeftijd van het slachtoffer kan van invloed zijn op de interpretatie van de geuite woorden, wat onderstreept hoe belangrijk het is om onderscheid te maken tussen geïsoleerde incidenten en ernstige gevallen. Ongeacht de leeftijd van het slachtoffer, vertoont de persoon die zich schuldig maakt aan catcalling ongepast gedrag. De opvoeding door ouders speelt een cruciale rol om kinderen in staat te stellen misbruik te herkennen en aan te pakken.

2.2 Waarom het onderwerp straatintimidatie belangrijk is

Ondanks het toegenomen activisme tegen genderongelijkheid en aanverwante kwesties, blijven individuen, in het bijzonder vrouwen, het slachtoffer van seksuele intimidatie, genderstereotypen, sociale onrechtvaardigheid en gendergerelateerd geweld. Sommige individuen worden in het bijzonder geconfronteerd met schrijnende gedragingen en situaties, zoals catcalling en straatintimidatie, in openbare ruimten. Straatintimidatie is een probleem dat al bestaat sinds het ontstaan van de straat, het is eeuwenlang een niet erkend probleem gebleven.

Intimidatie op straat doet denken aan de manier waarop seksuele intimidatie op het werk werd gezien in de jaren 1960. Beide vormen van intimidatie zijn geworteld in mannelijke dominantie en controle binnen de publieke sfeer. Hoewel algemeen wordt erkend dat collega's op de werkplek respectvol en gelijkwaardig moeten worden behandeld, wordt seksuele intimidatie in de openbare ruimte, net als intimidatie op straat, vaak niet als een legitiem probleem erkend.

Van jongs af aan lopen zowel vrouwen/meisjes als individuen die zich identificeren als lesbisch, homo, biseksueel, transgender, queer en gender non-conform het risico om lastig gevallen te worden in openbare ruimtes. Deze individuen zijn bang voor straatintimidatie of hebben er al mee te maken gehad, wat resulteert in negatieve psychologische en emotionele gevolgen zoals angst, woede, wantrouwen, depressie, stress, slaapstoornissen, zelfobjectivering, schaamte, verhoogde lichamelijke controle en angst in openbare omgevingen. Daarom wordt straatintimidatie een maatschappelijk probleem met gevolgen die de genderongelijkheid vergroten en versterken.

Het aanpakken van straatintimidatie of seksuele intimidatie in het openbaar brengt uitdagingen met zich mee, die mogelijk voortkomen uit genderrollen, normen of stereotypen. Intimidatie van hetzelfde geslacht kan bijvoorbeeld gericht zijn tegen mannen die afwijken van de stereotype gendernormen over hoe mannen zich sociaal zouden moeten gedragen. Aan de andere kant komen pesterijen tegen vrouwen vaak voort uit toxische mannelijkheid, en machtsverschillen van mannelijke status en dominantie over vrouwen. De negatieve genderstereotypen die tijdens het leven van een individu zijn ontwikkeld, hebben een significante invloed op de prevalentie van intimidatie. Daarom is het onderwijzen van jongeren over genderkwesties van vitaal belang voor het creëren van een veiligere en rechtvaardigere wereld voor vrouwen en LGBTQIA+ personen (lesbiennes, homo's, biseksuelen, transgenders, queers, intersexuelen, asexuelen en andere mensen die niet passen in de heteroseksuele norm of de traditionele gender binaire categorieën).

2.3 Victim blaming: de schuld geven aan slachtoffers

Wanneer gevallen van straatintimidatie binnen een alledaagse context worden besproken, is er vaak sprake van victim blaming. Victim blaming betekent dat slachtoffers de schuld krijgen van iets vervelends wat ze hebben meegemaakt, zoals straatintimidatie. In plaats van zich te richten op de dader, worden de slachtoffers verantwoordelijk gesteld voor het leed dat ze hebben ervaren. Vaak vragen mensen aan meisjes die lastiggevallen zijn, waarom ze op die plek liepen, en welke kleren ze aan hadden. Zulke reacties lijken misschien onschuldig en niet altijd kwaadaardig, maar voor het slachtoffer kan het erg frustrerend zijn. Veel mensen die te maken krijgen met straatintimidatie lijden meer onder de nare opmerkingen die ze er achteraf krijgen dan onder de gebeurtenis zelf. Bovendien weten we dat victim blaming slachtoffers ervan kunnen weerhouden hulp te zoeken of kan het ervoor zorgen dat ze het incident niet melden. Uit angst om de schuld te krijgen voor wat er is gebeurd, zullen slachtoffers minder snel met hun verhaal naar buiten komen. Daarom moet bij het bespreken van straatintimidatie in de klas de verantwoordelijkheid van de gebeurtenis bij de dader gelegd worden in plaats van bij de mensen die schade ondervinden van straatintimidatie.

2.4 Gendergerelateerd geweld

Hoewel straatintimidatie niet eenduidig gedefinieerd is en vele vormen aanneemt, kan het gezien worden als gendergerelateerd geweld. Gendergerelateerd geweld kan zowel in de privésfeer als in het openbaar voorkomen en het treft vrouwen onevenredig vaak. Gendergerelateerd geweld is, net als elke andere vorm van geweld, een kwestie van machtsverhoudingen. Het is gebaseerd op een gevoel van superioriteit en de intentie om die superioriteit te laten gelden in het gezin, op school, op het werk, in de gemeenschap of in de maatschappij als geheel. LGBTQIA+ mensen hebben ook te maken met geweld dat gebaseerd is op hun feitelijke of vermeende seksuele geaardheid en/of genderidentiteit.

Gendergerelateerd geweld is gebaseerd op een machtsonevenwicht en wordt uitgevoerd met de bedoeling om een persoon of een groep mensen te vernederen en zich minderwaardig en/of ondergeschikt te laten voelen. Dit soort geweld is diep geworteld in de sociale en culturele structuren, normen en waarden die de samenleving beheersen en wordt vaak in stand gehouden door een cultuur van ontkenning en stilzwijgen. Het kan door iedereen gepleegd worden: een huidige of voormalige echtgeno(o)t(e)/partner, een familielid, een collega van het werk, schoolgenoten, vrienden, een onbekende of mensen die optreden namens culturele, religieuze, staats- of staatsinstellingen.

Hoewel gendergerelateerd geweld een multifactorieel fenomeen is, d.w.z. er is niet één oorzaak of factor die het veroorzaakt, wordt het over het algemeen toegeschreven aan het feit dat we in een patriarchale cultuur leven en mannen zijn vaak de daders van gendergerelateerd geweld.

3 Genderrollen, -normen en stereotypen

Sociale rollen, normen en stereotypen zijn overheersende aspecten van onze samenleving. Hoewel ze onderling verbonden zijn, hebben ze elk hun eigen kenmerken. Inzicht in de verschillen tussen genderrollen, -normen en -stereotypen is van vitaal belang, omdat het inzicht geeft in hoe maatschappelijke verwachtingen, gedragingen en percepties met betrekking tot gender worden gevormd en uitgeoefend. De oefening “The Man Box”, die te vinden is in de Equalley cursus, is een goede manier om dergelijke rollen, normen en stereotypen die in de samenleving voorkomen bloot te leggen. In deze oefening benoemen deelnemers alle verwachtingen, gedragingen, stereotypen etc. die ze hebben over mannen en vrouwen. Door mensen bloot te stellen aan deze stereotype ideeën over gender, worden ze eraan herinnerd hoe er van mensen verwacht wordt dat ze in een bepaalde categorie passen met specifieke eigenschappen (en gestraft worden als ze dat niet doen). Verder laat deze oefening zien hoe bepaald problematisch gedrag wordt genormaliseerd en/of verwacht van mannen, wat bijdraagt aan ideeën die genderdominantie/gendergebaseerd geweld kunnen rechtvaardigen.

Het doel van deze oefening is om deelnemers te laten zien dat ze niet beperkt zijn tot dit binaire concept van gender en het verwachte gedrag dat daarbij hoort. Het doel is om mensen ervan bewust te maken dat ze kunnen doen, denken en voelen wat ze willen, ongeacht hun sekse en op deze manier kunnen mensen bevrijd worden van genderrollen, -normen en stereotypen. Dit begrip speelt verder een cruciale rol in het uitdagen en transformeren van gendervooroordelen en ongelijkheden in de samenleving. Stereotype genderrollen, -normen en -vooroordelen kunnen bijdragen aan de legitimering van straatintimidatie en daarom is het belangrijk om deze te analyseren en te deconstrueren.

Genderrollen: “Genderrollen” verwijst naar de gedeelde overtuigingen of verwachtingen van de maatschappij over het sociaal geïdentificeerde gender van een individu. Deze rollen ontstaan uit het observeren van gedrag dat typisch geassocieerd wordt met geïdentificeerde vrouwen en mannen, wat leidt tot veronderstellingen over inherente eigenschappen binnen elk geslacht. Genderrollen zijn nauw verwant aan genderstereotypen.

Gendernormen: “Gendernormen” zijn de sociale regels en verwachtingen die het gendersysteem intact houden en staan voor sociale normen die aanvaardbaar en gepast gedrag voor vrouwen en mannen binnen een specifieke groep of samenleving definiëren. Deze normen bestaan binnen maatschappelijke structuren, omdat ze worden beschouwd als vormend voor de houding van individuen en verder worden bestendigd door menselijk gedrag en acties.

Genderstereotypen: “Genderstereotypen” zijn generalisaties over de eigenschappen van mannen en vrouwen. Deze stereotypen omvatten zowel beschrijvende als prescriptieve aspecten. De beschrijvende genderstereotypen geven aan hoe vrouwen en mannen typisch zijn, terwijl de prescriptieve genderstereotypen aangeven hoe vrouwen en mannen zouden moeten zijn, of wat als wenselijk wordt beschouwd. Zowel beschrijvende als prescriptieve genderstereotypen kunnen leiden tot gender bias, waarbij onbewuste vooroordelen en vooroordelen over houding en gedrag worden toegeschreven aan een bepaald gender.

4 Gender en straat-intimidatie

4.1 Waarom mannen betrekken bij de preventie van straatintimidatie

Mannen spelen een centrale rol in gendergerelateerd geweld in het algemeen en straatintimidatie in het bijzonder en daarom is het belangrijk om mannen en hun relatie tot gendergeweld serieus te nemen. We moeten de opvatting bestrijden dat gendergerelateerd geweld wordt veroorzaakt door een paar slechte mannen. De meeste mannen gebruiken misschien geen geweld, maar alle jongens en mannen kunnen hun verantwoordelijkheid nemen om het te voorkomen. Ze moeten weten dat ze praktische stappen kunnen ondernemen om verantwoordelijkheid te nemen. Mannen en jongens zijn ook belanghebbenden bij het voorkomen van geweld. Gendergerelateerd geweld van mannen is nauw verbonden met geweld van mannen tegen andere mannen en tegen zichzelf. Destructieve en gewelddadige mannelijkheidsnormen schaden mannen en door deze normen te bestrijden zal het leven van jongens en mannen beter worden.

Zowel hun rol als dader als die van omstanders moet kritisch worden bekeken. Ook omdat sommige omstanders gedragingen kunnen helpen om bepaald gendergerelateerd geweld te normaliseren. De piramide van geweld (zie afbeelding hiernaast) is nuttig om gendergeweld in het algemeen en straatintimidatie in het bijzonder in een context te plaatsen. Vaak beweren mensen die straatintimidatie plegen dat 'het niets betekent' en dat ze nooit iemand pijn willen doen.

Gendergerelateerd geweld vindt plaats in een context die seksisme, genderongelijkheid en geweld bagatelliseert, normaliseert en uitlokt.

Aan de onderkant van de piramide vinden we gedrag dat meestal als onschuldig of normaal wordt gezien, zoals seksistische grapjes of victim blaming. Tegelijkertijd legt dit soort gedrag de basis voor een cultuur van geweld tegen vrouwen en LGBTQIA+ mensen. Geweld kan vele vormen aannemen, en terwijl mensen meestal denken aan extreme vormen van geweld, zijn er veel minder ernstige vormen die aan deze extreme vormen ten grondslag liggen. Alledaags gedrag, aannames en rollen dragen bij aan een systeem dat geweld mogelijk maakt.

Het feit dat veruit de meeste daders van straatintimidatie mannen zijn, betekent niet dat alle mannen daders zijn of willen zijn. Toch is het belangrijk dat ze elkaar aanspreken op hun gedrag. Daarnaast kunnen ze als rolmodel fungeren om gewenst gedrag te laten zien, gendernormen te doorbreken of bespreekbaar te maken. Het betrekken van mannen en jongens als verantwoordelijke partner en bondgenoot, is de sleutel tot het beëindigen van straatintimidatie. Er bestaat een nauw verband tussen traditionele mannelijkheid en gendergeweld. Geweld van mannen tegen vrouwen, kinderen en andere mannen wordt verergerd door voortdurende en invloedrijke sociale normen die mannen en mannelijkheid koppelen aan macht, competitie en overheersing in plaats van aan zorg en gelijkheid.

Een onderwijs dat gendergerelateerd geweld wil verminderen, is het belangrijk om het onderwerp (giftige) mannelijkheid aan te snijden. Toch is het ook belangrijk om te benadrukken dat mannelijkheid veel verschillende gezichten heeft. Individuele jongens en mannen hebben verschillende relaties met hun eigen mannelijke identiteit en iemands privilege of positie met betrekking tot onderdrukking is gebaseerd op meer dan alleen hun geslacht. We moeten deze verschillende en kruisende ervaringen en identiteiten erkennen. Daarom moet onderwijs over mannelijkheid rekening houden met de dominantie, macht en agressie van mannen en jongens, naast hun verschillen en kwetsbaarheden.

4.2 Ontdekken van mannelijkheid

Het ontdekken van mannelijkheid is een individuele en collectieve reis waarbij de verschillende facetten van het man-zijn worden verkend. Het is geen standaard concept, maar eerder een divers en evoluerend begrip dat beïnvloed wordt door cultuur, opvoeding, persoonlijke ervaringen en maatschappelijke verwachtingen.

Om authentieke mannelijkheid te promoten en seksisme te bestrijden, moeten individuen en de samenleving proactieve stappen ondernemen: (1) Onderwijs en bewustwording: Het is essentieel om mensen bewust te maken van de schadelijke effecten van seksisme en het belang van het omarmen van verschillende uitingen van mannelijkheid. Onderwijs kan stereotypen uitdagen en empathie bevorderen; (2) Gendergelijkheid: Het bevorderen van gendergelijkheid omvat het ontmantelen van systemische discriminatie en het aanpakken van de maatschappelijke normen die seksisme in stand houden. Dit omvat het pleiten voor gelijke kansen in het onderwijs, op het werk en in het openbare leven; (3) Ondersteunende gemeenschappen: Het creëren van veilige en ondersteunende gemeenschappen waar individuen hun authentieke zelf kunnen verkennen en hun ervaringen kunnen delen is cruciaal. Deze gemeenschappen kunnen genderstereotypen helpen doorbreken en een open dialoog aanmoedigen; (4) Bewustzijn van mentale gezondheid: Het erkennen van het belang van geestelijke gezondheid en emotioneel welzijn is essentieel in het bestrijden van seksisme en het omarmen van authentieke mannelijkheid. Mannen aanmoedigen om hulp en ondersteuning te zoeken als dat nodig is, is essentieel, en (5) Positieve rolmodellen: Het aanmoedigen van positieve mannelijke rolmodellen die traditionele stereotypen uitdagen en authenticiteit omarmen, kan een belangrijke impact hebben op toekomstige generaties.

Het ontdekken van mannelijkheid is een complexe en individuele reis waarbij verschillende uitingen van mannelijkheid worden omarmd. Deze reis wordt echter vaak belemmerd door de aanwezigheid van seksisme, dat schadelijke stereotypen en discriminatie op basis van geslacht in stand houdt.

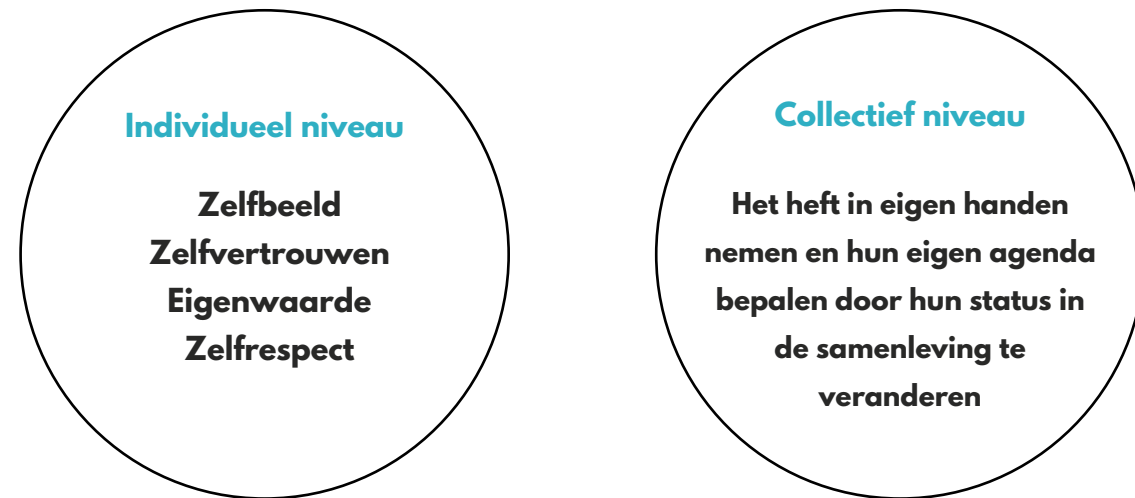
4.3 Zelf-empowerment en manieren om met straatintimidatie om te gaan

Hoewel intimidatie op straat iedereen kan overkomen - ongeacht geslacht, leeftijd of een ander aspect van je identiteit - is het vaak gericht tegen personen vanwege hun feitelijke of vermeende genderexpressie, seksuele geaardheid, ras, etniciteit, religie of handicap. Geen enkele vorm van intimidatie is OK; en het is nooit een compliment. Iedereen verdient het om met waardigheid en respect te worden behandeld en zich veilig te voelen in openbare ruimtes.

Meisjes zien intimidatie als iets beledigends, terwijl jongens, hoewel ze het ermee eens zijn dat het beledigend is, soms geneigd zijn te denken dat het gedrag niet bedoeld kan zijn en het daarom rechtvaardigen. Sommige mensen denken dat catcalling een compliment is omdat ze zich vaak gevalideerd moeten voelen over hun uiterlijk of fysieke verschijning, omdat ze hunkeren naar goedkeuring van anderen om hun zelfvertrouwen op te krikken. Toch heeft straatintimidatie negatieve gevolgen voor zowel degenen die het ervaren als voor de gemeenschap als geheel. Als je in een openbare ruimte wordt lastiggevallen, kun je je zorgen maken over je fysieke veiligheid en ontstaat er een omgeving van angst en intimidatie.

Met de vooruitgang van vrouwenrechten en gelijkheid erkennen vrouwen echter de schadelijke effecten van intimidatie op straat. Het perspectief van mannen op catcalling is ook aan het veranderen. Zowel mannen als vrouwen hebben last van catcalling en het is noodzakelijk om hen te ondersteunen.

Niveaus van de empowerment van vrouwen

Empowerment van vrouwen betekent hen de vrijheid of macht te geven om te leven zoals zij dat willen. Het stelt hen in staat hun vaardigheden, kennis en capaciteiten te identificeren om hun eigen beslissingen te nemen. Het is een dynamisch groeiproces voor vrouwen dat bewustzijn, het bereiken en actualiseren van vaardigheden omvat. Voor de sociaaleconomische ontwikkeling van elke samenleving is empowerment van vrouwen essentieel. Het is belangrijk voor vrouwen om zichzelf te identificeren met zelfvertrouwen en eigenwaarde. Het belangrijkste aspect van empowerment is om hen een gevoel van interne kracht te geven - om hun leven in eigen hand te nemen. Empowerment van vrouwen kan op twee niveaus worden gemeten: Individueel en collectief.

De ontwikkeling van vaardigheden is een sleutel tot succes die de productiviteit, inzetbaarheid en verdienmogelijkheden verbetert. Het is de brug tussen werk en beroepsbevolking. Vandaag de dag wordt het beschouwd als een belangrijk en onmisbaar instrument voor empowerment van vrouwen. Er is een grote inspanning nodig om een geschoolde beroepsbevolking te creëren om economische welvaart te creëren. In het geval van vrouwen is het doel van de ontwikkeling van vaardigheden niet alleen om hen voor te bereiden op een baan, maar ook om hun prestaties te verbeteren door de kwaliteit van het werk waarbij ze betrokken zijn te verbeteren. Als we kijken naar het belang van de rol die vrouwen spelen in de ontwikkeling van een land, kunnen we vaststellen dat er nog een lange weg te gaan is in die richting.

5 Tips en richtlijnen voor met groepen werken

Deze gids biedt leerkrachten middelen om de genderstereotypen en -normen aan te vechten die dominant zijn in onze samenlevingen en die op hun beurt vaak geïnternaliseerd en nageleefd worden door jongeren. Het doel van deze gids is om handvatten te bieden die jongeren kunnen helpen om ze in staat te stellen om dergelijke opvattingen in twijfel te trekken en te ontkrachten. Bovendien wil deze gids waarden als kritisch denken, creativiteit, motivatie om te leren, vragen stellen en dingen vanuit meerdere perspectieven te bekijken, stimuleren. In dit deel staan enkele handige tips voor persoonlijke en sociale ontwikkeling die kunnen helpen om de competenties als leerkracht te verbeteren.

5.1 Behoeften en ambities van jongeren

Een van je belangrijkste taken als opvoeder is het inspelen op de behoeften en ambities van jongeren. Dit betekent dat je ernaar streeft om een positieve, nieuwsgierige en niet-oordelende relatie met je groep op te bouwen die gebaseerd is op empathie. Dit zal je helpen hun realiteit en de problemen waarmee ze geconfronteerd worden beter te begrijpen.

5.2 Het groepsproces

Als onderwijzer begeleid je een groepsproces en dus heb je een belangrijke rol in het creëren van het proces, het bijsturen ervan, het op de rails houden en, het allerbelangrijkste, het betrekken van mensen om eraan deel te nemen. Je faciliteert het proces en probeert niet de inhoud van de inbreng van de groep te beïnvloeden. Je hebt aandacht voor de manier waarop de groep werkt en reageert en helpt als er zich een probleem voordoet.

5.3 Een veilige ruimte creëren

Het creëren van een veilige ruimte in een leeromgeving is belangrijk voor deelnemers om actief hun meningen, behoeften en ervaringen te delen. Binnen activiteiten rond het thema straatintimidatie is het cruciaal om te streven naar een leeromgeving waarin de deelnemers zich zowel vrij voelen om te spreken als om te zwijgen. Toch moeten we erkennen dat het bijna onmogelijk is om een ruimte te hebben die 100% veilig is voor iedereen, dus daarom erkennen we dat we er nog niet zijn maar streven we naar een zo veilig mogelijke ruimte. Een veiligere leeromgeving biedt ruimte voor expressie voor de deelnemers die meestal bang zijn om hun gedachten te delen omdat ze denken dat ze ongelijk hebben of in de minderheid zijn. Door bijvoorbeeld gezamenlijk met de groep afspraken te maken over hoe jullie respectvol met elkaar omgaan, kan helpen bij het creëren van een veiligere leeromgeving. Verder kan het stellen van vragen als “Denkt iemand er anders over?” of “Wat denken anderen?” deelnemers helpen om zich te uiten.

5.4 Het onderwijskader rond gender

Als begeleider werk je met gemengde groepen tijdens de klassikale activiteiten. Bij verschillende oefeningen splitst de docent de groep (in tweeën) op basis van het geslacht. Het kan gebeuren dat sommige mensen het gevoel hebben dat ze niet in een jongens- of meisjes groep thuishoren en weigeren te kiezen tussen een van deze groepen. In zulke gevallen kun je overwegen om de groep expliciet te verdelen op basis van hoe ze zijn opgevoed (als meisje of als jongen) en uitleggen dat ze binnen die groepen kunnen praten over hun ervaringen als opgevoed/gesocialiseerd als jongen/meisje. Op deze manier kunnen zowel transgenders als non-binaire mensen toch het gevoel hebben dat ze bij een bepaalde groep horen en over belangrijke dynamieken praten, terwijl ze niet gedwongen worden om zich met een bepaald geslacht te identificeren. In dergelijke contexten kan het nuttig zijn om als opvoeder te benadrukken dat de manier waarop mensen gesocialiseerd zijn een sterke invloed heeft op hun ervaringen met betrekking tot straatintimidatie en daarom dit een belangrijk element is in de activiteiten.

5.5 Samenvatten en concluderen

Aan het einde van de sessie is het belangrijk om een samenvatting te maken van wat de groep heeft gedaan, gedeeld, besproken en geconcludeerd, met het doel van de workshop in gedachten. Probeer om de sessie af te ronden aan de hand van de woorden en gedachten die de deelnemers hebben gebruikt - actief luisteren kan je daarbij helpen, gebruik vooral ook vaardigheden als parafraseren en samenvatten.

5.6 Evaluatie

Evaluatie is essentieel om je vaardigheden, methoden en methodologie te verbeteren. Het is nuttig om zelf of samen met anderen na te denken over wat er is gebeurd, wat er anders had gekund en wat je goed vond gaan tijdens de sessie. Reflecteren op een sessie helpt je om fouten in de toekomst te voorkomen, je praktijk te verbeteren, een duidelijk beeld te krijgen van toekomstige stappen, effectiever te worden, nieuwe ideeën op te doen en uiteindelijk een betere opvoeder te worden.

Energizers

Energizers kunnen de sfeer in de klas meer ontspannen maken en deelname aanmoedigen. Het bespreken van de onderwerpen gender, mannelijkheid en straatintimidatie kan intens of stressvol zijn. Het komt vaak voor dat mensen een beetje moe worden als ze deelnemen aan workshops of lang moeten luisteren en praten. Deze activiteiten kunnen mensen helpen om een 'mentale' pauze in te lassen, zodat ze zich daarna beter kunnen concentreren. Bovendien kunnen energizers helpen om de spanning in de groep te verminderen en meer ruimte te creëren voor leren en samenzijn.

ZIP ZAP BOING

Dit is een eenvoudige warming-up die het beste werkt als je fysiek aanwezig bent (dus niet online) en in een cirkel staat. Je hebt minstens 5 mensen nodig en maximaal ongeveer 16. Als je een grote groep hebt, kun je het in meerdere cirkels spelen. Omdat iedereen in het team gefocust moet blijven tijdens de oefening en elkaar in de gaten moet houden, zullen ze een natuurlijke samenwerking vormen.

Instructies:

De spelers staan in een cirkel, ongeveer twee meter uit elkaar.

- Het spel wordt doorgegeven van de ene speler naar de andere door middel van de acties "zip", "zap" en "boing":
- Zip: Een speler klapt zijn handen met opgeheven duimen en met zijn vingers wijzend naar een persoon die vlak naast hem in de cirkel staat en zegt "zip"; het spel gaat naar die persoon.
- Zap: Een speler klapt zijn handen zoals bij Zip, maar wijst naar elke andere persoon die niet direct naast hem in de cirkel staat en zegt "zap"; het spel gaat naar die persoon.
- Boing: Een speler maakt een kruis met zijn armen en zegt "boing"; het spel gaat terug naar de vorige speler.
- Spelers die een fout maken, vallen af.

Het spel eindigt als er nog maar twee spelers over zijn.

Twee waarheden, één leugen

Tijdens deze energizer proberen deelnemers te achterhalen wat waar of onwaar is over iemand, terwijl ze worden uitgedaagd om niet hun eigen vooroordelen aan te nemen. Deze energizer kan gebruikt worden om een veilige ruimte te creëren, voor of na activiteiten die gaan over gender, vooroordelen en stereotypen. Iedereen beslist zelf welke waarheden en leugens ze delen. Alles wat gedeeld wordt, blijft binnen de klas. Alles wat je nodig hebt is wat ruimte om te lopen, een post-it of papieren blaadje voor iedereen en wat pennen. Het duurt ongeveer 10 minuten.

Instructies:

1. Laat de groep de nummers 1 tot 3 op hun sticky notes schrijven en dan drie persoonlijke dingen over zichzelf opschrijven. Een van de drie dingen moet een leugen zijn die de anderen moeten ontdekken (zonder te zeggen wat waarheid of leugen is).
2. Als iedereen klaar is met zijn briefje, lopen ze door de kamer, lezen ze elkaars briefjes en proberen ze erachter te komen welke uitspraak een leugen is. Op de achterkant van hun eigen blad schrijven ze de naam van de persoon gevolgd door het nummer van de uitspraak die een leugen is (voorbeeld: [naam] + [nummer]).
3. Het doel is om alle leugens van elke persoon te ontdekken binnen de gegeven tijd. Als de afgesproken tijd voorbij is, delen de deelnemers hun leugens en vraagt de begeleider wie de meeste antwoorden (leugens) juist had.
4. Bespreek daarna met de groep hoe ze deze activiteit hebben ervaren: Was het makkelijk om de waarheden en/of leugens van de raden van anderen te raden? Wat maakte het moeilijk/makkelijk? Maakte je je keuzes op basis van wat je al wist over die persoon of op basis van je eerste indruk van die persoon?

Teams

In deze korte energizers werken deelnemers samen en leven ze zich in door hun verbeelding te gebruiken. Deze energizer legt het verband tussen sport en emoties. De activiteit kan worden gebruikt als warming-up of als energizer. De activiteit kan ook worden gebruikt als inleiding op een workshop over gender in de sport. Omdat er veel spontane beweging bij komt kijken, moet er voldoende ruimte zijn.

Instructies:

1. Deelnemers staan in een cirkel en krijgen, afhankelijk van het aantal deelnemers, een nummer van 1 tot... toegewezen.
2. De begeleider legt uit: Stel je voor dat je een sportteam bent en je hebt net een belangrijke wedstrijd gewonnen. De nummers die ik nu roep komen naar het midden van de zaal en juichen samen!
3. Hierna blijft de workshopbegeleider verschillende nummers afroepen die samen mogen juichen over hun overwinning (duurt ongeveer 30 seconden). Het is belangrijk dat alle nummers minstens één keer mogen juichen.
4. Daarna kun je overgaan op een vraaggesprek. Mogelijke vragen:
 - Hoe voelde het om deze oefening te doen?
 - Hoe juichten jullie? Juichte iedereen op dezelfde manier?
 - Op welke manieren uiten we onze emoties? Is er een verschil tussen emoties die je in het openbaar of privé laat zien?

7

Conclusie

Intimidatie op straat blijft een veelvoorkomend probleem. Het treft mensen ongeacht hun geslacht, maar vrouwen blijven de meest getroffen groep. Deze gids in het EquAlley project biedt theoretische achtergrondinformatie over straatintimidatie en gaat in op de wortels ervan, giftige mannelijkheid en hoe mannen bondgenoten kunnen worden in de strijd tegen straatintimidatie. Verder wil het EquAlley project problemen aanpakken die gerelateerd zijn aan gendernormen en nodigt het mensen uit om stereotypen uit te dagen en opnieuw na te denken over gender.

Met de visie om genderrollen kritisch te bevragen en straatintimidatie te verminderen, biedt de EquAlley-cursus kennis en praktische activiteiten. Deze activiteiten bestaan niet alleen uit theoretische concepten, maar uit stappen die mensen in staat stellen om stereotypen actief uit te dagen en bij te dragen aan een wereld zonder intimidatie en op gender gebaseerde beperkingen.

Laten we samen doorgaan met het uitdagen van gender normen, het bevorderen van gelijkheid en het opbouwen van een gemeenschap waarin iedereen zich kan ontplooiën. Bedankt voor je deelname aan deze belangrijke missie. Blijf je stem, je acties en je nieuw verworven kennis van de EquAlley cursus gebruiken om een meer inclusieve toekomst voor iedereen te creëren.

8 Face to Face activiteiten

Dit onderdeel is bedoeld als handleiding voor docenten om activiteiten te gebruiken die beschreven staan in de EquAlley cursus (www.emancipator.nl/equalley). Hieronder staan de verschillende onderwerpen met de naam van de activiteiten die bij deze onderwerpen horen en op welke pagina ze te vinden zijn in de EquAlley cursus.

Straatintimidatie: waar hebben we het over?

- **Laten we een verhaal verzinnen** (pp. 53)
- **Correct gedrag** (pp. 55)

Genderrollen, -normen & -stereotypen

- **Woordwedstrijd** (pp. 33)
- **De jongens van de Man Box** (pp. 35)
- **Advertentie quiz** (pp. 37)
- **Opinie Continuüm** (pp. 39)
- **Gender Stereotypes** (pp. 59)
- **Jongens of meisjes?** (pp. 62)
- **Ik denk het wel** (pp. 63)
- **Debat** (pp. 65)
- **Schilders** (pp. 66)
- **Utopia** (pp. 67)
- **Weet je dat?** (pp. 68)
- **Interventie** (pp. 69)
- **Actie** (pp. 70)
- **Social Media** (pp. 71)
- **Verenigingskaart - Posters** (pp. 72)
- **Een sociale campagne** (pp. 73)
- **Stoornis** (pp. 74)
- **Case study** (pp. 75)
- **5 seconden** (pp. 77)
- **Quiz** (pp. 78)
- **Controle** (pp. 81)
- **Lichaam en schoonheid** (pp. 82)
- **Vragende mannen vs. vragende vrouwen** (pp. 84)
- **Zoeken en definiëren** (pp. 85)

Identiteit

- **Mee/oneens** (pp. 29)
- **Gender Spectrum Galerij** (pp. 31)
- **Privilege Wandeling** (pp. 45)
- **Wie ben ik?** (pp. 61)

Eigen ervaringen met straatintimidatie seksuele intimidatie & seksueel geweld

- **Grenzen** (pp. 41)
- **Tijdslijn** (pp. 43)
- **Decaloog** (pp. 49)

Ontdekken van mannelijkheid & seksisme

- **Ik voel me goed als..** (pp. 47)
- **Het verkennen van positieve mannelijkheid** (pp. 51)
- **Hedendaagse genderstereotypen** (pp. 57)

Gender geweld

- **Reflectie op gender** (pp. 108)
- **Concepten** (pp. 109)
- **Paren Kaart** (pp. 111)

Zelf-empowerment en manieren om om te gaan met straatintimidatie

- **Empathie en begrip** (pp. 128)
- **Bewustwording en empowerment** (pp. 129)
- **Perspectieven op straat intimidatie** (pp. 130)

Voor werkvormen van de cursus:

 www.emancipator.nl/equalley

Voor meer informatie over het project en de resultaten:

 www.equalley.aidlearn.eu/nl

 www.instagram.com/equalleyproject

 www.facebook.com/equalleyproject

 www.twitter.com/equalleyproject

